

Планування закупівель за тимчасовим кошторисом

Мінекономіки надає замовникам роз'яснення в листі [від 03.09.2020 № 3304-04/54160-06](#) щодо планування закупівель (зокрема, стосовно здійснення закупівель відповідно до тимчасового і постійного кошторисів) та наводить приклади таких закупівель. Натомість окремі положення листа-роз'яснення Мінекономіки потребують уточнення. Тому «Радник» пропонує конкретизувати та розглянути зміст зазначеного листа відповідно до норм бюджетного й тендерного законодавства, щоб замовники правильно його трактували й застосовували на практиці.

Статтею 44 Бюджетного кодексу України передбачено, що до затвердження постійного розпису Міністр фінансів України може затвердити тимчасовий розпис Державного бюджету України на відповідний період, на підставі даних якого бюджетні установи складають тимчасові кошториси (тимчасові індивідуальні плани використання бюджетних коштів).

У випадку затвердження тимчасового кошторису (припустимо, що на перший квартал поточного року) суми бюджетних призначень встановлюють у значно менших обсягах, ніж на весь бюджетний рік, а розпорядник (одержувач) бюджетних коштів (далі — розпорядник) ще не знає, в яких обсягах буде затверджено річні кошторисні призначення для планування річної очікуваної вартості предмета закупівлі. Однак потреба у використанні товарів, робіт і послуг виникає одразу на початку року, тому здійснювати закупівлю потрібно в період дії тимчасового кошторису. При цьому в розпорядника, тобто замовника в розумінні [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) у новій редакції від 19.09.2019 № 114-IX (далі — Закон), виникає декілька питань:

На яку суму здійснювати закупівлю [на суму, визначену тимчасовим кошторисом на перший квартал, яка є значно меншою за загальну річну суму (далі — **Ситуація 1**), чи на загальну річну вартість, яку буде затверджено постійним кошторисом на рік, але невідомо в якому обсязі (далі — **Ситуація 2**)]?

Який вид закупівлі доцільно та правильно обрати, щоб не порушити вимоги статей 13 та 14 Закону?

Як правильно прописати вартість договору про закупівлю, якщо його укладено в період дії тимчасового кошторису, оскільки бюджетні призначення доведено тільки в обсягах першого кварталу поточного року?

Відповідно до статті 4 Закону № 922 планування закупівель відбувається на підставі наявної потреби в закупівлі товарів, робіт або послуг, які включають до річного плану.

На етапі планування замовникові потрібно визначити, який вид закупівлі застосувати. Нагадаємо, що якщо вартість товару, роботи або послуги:

менша 50 тис. грн, то без використання електронної системи закупівель з оприлюдненням звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до статті 3 Закону;

дорівнює або перевищує 50 тис. грн, то необхідно провести спрощену закупівлю, згідно зі статтею 14 Закону;

дорівнює або перевищує 200 тис. грн для товарів і послуг та 1 500 тис. грн для робіт, то необхідно вибрати та провести одну із процедур закупівель, визначену статтею 13 Закону.

Додатково пропонуємо переглянути вебінар на тему: Планування закупівель

Ситуація 1

Замовник може вирішити здійснити закупівлю на суму коштів за тимчасовим кошторисом. Якщо в тимчасовому кошторисі сума бюджетних призначень для відповідного предмета закупівлі не перевищує 50 тис. грн, то замовник має право укласти прямий договір у результаті оприлюднення звіту про договір про закупівлю, укладеного без використання електронної системи закупівель у строки, передбачені статтею 10 Закону.

Після доведення постійним кошторисом повної річної суми бюджетних призначень необхідно здійснити закупівлю на залишок суми, за допомогою укладення нового договору (за результатами проведення відповідного виду закупівлі, виходячи з вартісних меж предмета закупівлі).

Після доведення бюджетних призначень за постійним кошторисом проведені закупівлі відповідно до тимчасового кошторису не враховують при визначенні очікуваної вартості, на яку потрібно укласти договір за постійним кошторисом, а це вже вважається новим предметом договору.

Приклад 1. Сума для закупівлі за тимчасовим кошторисом — 65 000 грн. Замовник проводить спрощену закупівлю та укладає договір про закупівлю. Потім постійним кошторисом йому доведено суму 270 000 грн. Замовник вираховує очікувану вартість, на яку необхідно укласти новий договір за постійним кошторисом, таким чином: $270\,000 - 65\,000 = 205\,000$ грн.

Виходячи із суми залишку закупівлі (у даному прикладі — 205 000 грн), замовник обирає необхідну процедуру закупівлі, зазначену статтею 13 Закону. Якщо ж сума такого залишку не перевищує 200 000 грн для товарів і послуг (1 500 000 грн для робіт) та є більшою за 50 000 грн, то замовник має право провести на такий залишок спрощену закупівлю відповідно до статті 14 Закону.

Ситуація 2

Звернемось до *Прикладу 1*, в якому замовникові за тимчасовим кошторисом затверджено 65 000 грн, а за постійним — 270 000 грн, та припустимо, що він вирішив провести закупівлю на загальну суму річної потреби, тобто 270 000 грн.

При цьому потрібно мати на увазі, що укладення договору про закупівлю є взяттям бюджетних зобов'язань, реєстрацію яких здійснюють в органах Державної казначейської служби України. Водночас відповідно до статті 48 Бюджетного кодексу України розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі тільки в межах бюджетних асигнувань, установлених кошторисом на відповідний бюджетний період.

У договорі про закупівлю замовник зазначає його загальну вартість (відповідно до *Прикладу 1* — 270 000 грн), на яку буде зареєстровано бюджетні зобов'язання. Якщо ж договір укладено на річну суму, а на даний момент у тимчасовому кошторисі затверджено суму на перший квартал, то такий договір на повну його суму в органах Державної казначейської служби України не зареєструють, а замовника в такому разі вважатимуть таким, що взяв на себе зобов'язання із перевищенням бюджетних призначень, що є порушенням статті 48 Бюджетного кодексу України. Тому доцільно в договорі про закупівлю, окрім загальної вартості, визначити ще й суму відповідно до тимчасового кошторису (відповідно до *Прикладу 1* — 65 000 грн).

Якщо договір укладено на річну суму, а на даний момент у тимчасовому кошторисі затверджено суму на перший квартал, то такий договір на повну його суму в органах Державної казначейської служби України не зареєструють.

Відповідно до листа-роз'яснення Мінекономіки від 03.09.2020 № 3304-04/54160-06 у проєкті договору про закупівлю та договорі про закупівлю замовник може визначити умову взяття зобов'язань **щодо сплати частини предмета закупівлі** в межах доведеної тимчасовим кошторисом суми та передбачити умову щодо оплати залишку суми договору виключно за наявності коштів згідно із постійним кошторисом.

Повертаючись до нашого *Прикладу 1*, розглянемо, як це правильно реалізувати замовникові на практиці.

У договорі буде прописано, що суму 65 000 грн замовник зобов'язується оплатити в період дії тимчасового кошторису відповідно до бюджетних призначень, виділених під цей кошторис, а залишок суми за договором, тобто 205 000 грн. (270 000 грн - 65 000 грн), — після затвердження постійного кошторису та в межах бюджетних призначень, визначених у ньому.

Крім цього, потрібно пам'ятати, що після затвердження постійного кошторису розпорядники узгоджують свої бюджетні зобов'язання з бюджетними призначеннями постійного кошторису. Тож якщо постійним кошторисом буде доведено менше 270 000 грн (наприклад, 260 000 грн), то замовникові потрібно буде внести зміни до договору та зменшити його вартість на 10 000 грн.

Висновки

Під час планування закупівель на початку року замовникам необхідно зважати на те, який кошторис (тимчасовий або постійний) діє на даний момент, і відповідно до цього визначати очікувану вартість, на яку й проводити закупівлю.

У разі ж проведення закупівлі на загальну річну вартість під тимчасовий кошторис у договорі потрібно прописати крім загальної суми ще й суму за тимчасовим кошторисом. Також у договорі необхідно передбачати виникнення зобов'язань щодо оплати залежно від суми бюджетних призначень, визначених у кошторисі на відповідний період.

З листом Мінекономіки щодо планування закупівель ознайомтесь [тут](#).

Детально про те, які документи Казначейство вимагає для здійснення оплати, читайте в статті [«Перевіряємо відповідність даних у документах, які підтверджують проведення процедур закупівель»](#) на порталі RADNUK.COM.UA.